

- N.B.:** 1. All questions are **compulsory**
2. All questions **carry equal** marks.

Q1 Give an account of important colonial studies on concept and theory of the tribes in India.

OR

Review the major tribal kingdoms in India

Q2 Trace the demands and methods of resistance of tribes in India.

OR

Examine the tribal resistance towards colonial agriculture settlements.

Q3 Describe the Halba, Pahariya, Santhal and Mahadev Koli revolt against British rule in the 18th century.

OR

Review the tribal revolts against British rule in the 19th century with special reference to Bhil and Munda revolt

Q4 Assess the impact of British Forest and Land policies on tribes in India.

OR

Explain the isolation- integration policies and its effects on tribes in India.

.....

(मराठी रूपांतर)

वेळ -२ तास

एकूण गुण-६०

सूचना - १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. भारतातील आदिवासींची संकल्पना आणि सिध्दांतावरील प्रमुख वसाहतकालीन अभ्यासाची माहिती द्या.

किंवा

भारतातील प्रमुख आदिवासी संस्थानांचा (राज्य) आढावा घ्या.

२. वासाहातिक काळातील आदिवासींच्या ब्रिटिश विरोधी प्रतिकारच्या मागण्या आणि सिध्दांताचा मागोवा घ्या.

किंवा

वसाहत कालीन शासनाच्या कृषि धोरणाच्या संदर्भातील आदिवासींच्या प्रतिकारचे परीक्षण करा.

३. १८ व्या शतकातील ब्रिटिश विरोधी हलबा, पाहरिया, संधाल आणि महादेव कोळी आदिवासींचा उठाव वर्णन करा.

किंवा

भिल आणि मुंडा जमातीच्या उठावाच्या विशेष संदर्भात १९ व्या शतकातील ब्रिटिश विरोधी आदिवासींच्या विविध उठावांचा आढावा घ्या.

४. भारतात ब्रिटीशांच्या वन आणि जमीन विषयक धोरणांचा आदिवासीवरील परिणामांचे मूल्यांकन करा.

किंवा

भारतातील ब्रिटीशांचे अलिप्तता आणि एकीकरण धोरण आणि त्याचा आदिवासींवरील परिणाम स्पष्ट करा.

.....